

**คุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจ
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร**
**Educational Quality of Graduates in Business
Administration of Public Universities in Bangkok**

ภาวิณี มาตรเจริญ¹ หฤทัย นำประเสริฐชัย² และ ทองฟู ศิริวงศ์²
Pavinee Mardjaroen¹, Haruthai Numprasertchai² and Tongfu Siri Wongse²

Abstract

The objectives of this research were to study and compare the educational quality of the business graduates from the point of view of graduates, educators and employers. In this research domains of learning was used as a reference criterion for educational quality of the graduates. The samples for this research consisted of 478 graduates and 91 educators from 4 universities including Chulalongkorn University, Kasetsart University, Thammasart University and Srinakharinwirot University, and 387 employers in Bangkok. This research used questionnaires as a research instrument. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and hypothesis testing by One-Way ANOVA and LSD analysis. The research found that educational quality of the business graduates from the points of view of graduates, educators and employers on the overall five domains of learning were at a high level. The hypothesis testing at significant level of .05 found a significant difference in the opinions between graduates, educators and employers on the educational quality of the business graduates, with exception on the knowledge dimension.

Keywords: educational quality, business graduates, domains of learning

¹ โครงการมหาบัณฑิตสาขาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ 10900

Master in Business Administration Program, Faculty of Business Administration, Kasetsart University, Bangkok 10900, Thailand.

² ภาควิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ 10900

Department of Management, Faculty of Business Administration, Kasetsart University, Bangkok 10900, Thailand.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจ ในมุมมองระหว่างบัณฑิต อาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิต โดยใช้มาตรฐานผลการเรียนรู้เป็นเกณฑ์อ้างอิง คุณภาพการศึกษาของบัณฑิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บัณฑิต จำนวน 478 ราย และอาจารย์จำนวน 91 รายจาก 4 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 387 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสมมติฐาน คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียว และวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจ ในมุมมองของบัณฑิตอาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิตต่างให้ความเห็นว่า คุณภาพการศึกษาของบัณฑิตโดยภาพรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับดี และจากการทดสอบสมมติฐานที่กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า ความคิดเห็นระหว่างบัณฑิต อาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจ โดยภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีเพียงด้านความรู้ที่พบว่าไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: คุณภาพการศึกษา บัณฑิตบริหารธุรกิจ มาตรฐานผลการเรียนรู้

บทนำ

ความหลากหลายของสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นอยู่ในประเทศ ทำให้เกิดช่องว่างที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการอุดมศึกษาของประเทศไทย อาทิ ความอ่อนแอด้านคุณภาพการศึกษา การไม่สามารถตอบสนองความต้องการของสังคม และการพัฒนาขีด

ความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติ รวมทั้งทิศทางการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปมุ่งเชิงพาณิชย์มากขึ้น ทำให้งานสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาคุณภาพการศึกษา และออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเพิ่มความเชื่อมั่นให้แก่สังคม โดยมุ่งเน้น ที่มาตรฐานผลการเรียนรู้ (domains of learning) ทั้ง 5 ประการของบัณฑิต ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้กำหนดให้ทุกสาขาวิชา ต้องจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2555 (สกอ., 2552ก) ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยคุณภาพบัณฑิตทุกระดับคุณวุฒิและสาขาวิชา ต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดไว้

อย่างไรก็ตาม สาขาวิชาบริหารธุรกิจเป็นสาขาวิชาหนึ่งที่ยังไม่มีการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิในสาขาวิชานี้ ซึ่งสาขาวิชาบริหารธุรกิจถือได้ว่าเป็นสาขาวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการผลิตบัณฑิต และมีการผลิตบัณฑิตออกสู่ตลาดแรงงานจำนวนมากในแต่ละปี (สกอ., 2551) และถือเป็นสาขาวิชาที่สำคัญต่อหน่วยงานภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะหน่วยงานภาคเอกชนที่เป็นแหล่งจ้างงานที่สำคัญ และมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก

ดังนั้น ในการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจ โดยพิจารณาจากมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดไว้ โดยทำการศึกษาจากมุมมองของผู้ที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ บัณฑิต อาจารย์

และผู้ใช้บัณฑิต ในฐานะที่เป็นผู้เรียน ผู้สอน และผู้ใช้ผลผลิตทางการศึกษา ตามลำดับ ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพบัณฑิตในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ให้สามารถตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของสังคมได้เป็นอย่างดี

นิยามศัพท์

คุณภาพการศึกษาของบัณฑิต หมายถึง ความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะของบัณฑิต โดยพิจารณาจากมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่ระบุไว้ในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม
- 2) ด้านความรู้
- 3) ด้านทักษะทางปัญญา
- 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจ ในมุมมองระหว่างบัณฑิต อาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิต โดยจะทำการศึกษาศึกษาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ระหว่างปี 2549-2551 และอาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ จากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการวิจัยครั้งนี้เลือกศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เนื่องจากมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง จัดว่าเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร (สกอ., 2552ข) ซึ่งสามารถเทียบเคียงได้ในด้านสภาพแวดล้อมทางการศึกษาต่างๆ ทั้งในด้านงบประมาณและด้านทรัพยากรทางการศึกษาและในส่วนของผู้ใช้

บัณฑิต จะทำการศึกษาจากหัวหน้างาน หรือผู้ที่มีหน้าที่ในการควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ระหว่างปี 2549-2551 จากสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าว

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ใช้แนวคิดของ Owlia and Aspinwall (1996) ที่เสนอตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา จำแนกตามการรับรู้ของผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาในแต่ละมุมมองของผู้ที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ บัณฑิต อาจารย์ และนายจ้าง ซึ่งมีมิติที่แตกต่างกันในแต่ละมุมมองโดยมิติคุณภาพการศึกษาที่ผู้เกี่ยวข้องทั้ง 3 กลุ่มจะสามารถรับรู้ได้เหมือนกัน คือ 1) มิติด้านเนื้อหา (content) หมายถึง มิติที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาความรู้ ทักษะ และความสอดคล้องกับการนำไปใช้ในการทำงานของผู้เรียนในอนาคต และ 2) มิติด้านความเชื่อมั่น (reliability) หมายถึง มิติที่เกี่ยวข้องกับความถูกต้อง ความแม่นยำ และความทันสมัยของความรู้ รวมถึงความสามารถที่จะตอบสนองความต้องการ และการบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

Srikanthan and Dalrymple (2003) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาในมุมมองของผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเห็นว่าคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาขึ้นอยู่กับความสามารถในการตอบสนองความคาดหวังของผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา ซึ่งมีความแตกต่างกันในแต่ละมุมมองและเกณฑ์ที่ใช้วัด ดังนั้นจึงขึ้นอยู่กับว่า คุณภาพการศึกษานั้นจะขึ้นอยู่กับใดเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน

สำหรับในประเทศไทย สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ (สวร.) (2548 อ้างถึงใน สวร., 2551: 3) ได้นิยามความหมาย “คุณภาพการศึกษา” ไว้ว่าเป็นคุณสมบัติ หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และกระบวนการจัดการศึกษา ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการตอบสนองความต้องการและความจำเป็นสำหรับผู้เรียนและสังคมปัจจุบัน สอดคล้องกับ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550: ก) ที่กล่าวไว้ว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง ภาพรวมของผลซึ่งเกิดขึ้นกับผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ และคุณธรรมจริยธรรมตามที่คุณเรียนแต่ละระดับพึงมีพึงเป็น

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) (2552ก) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ (domains of learning) ของบัณฑิต ทั้ง 5 ด้าน โดยได้กำหนดไว้ในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาได้จัดการศึกษาโดยมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน รวมทั้งเป็นการเพิ่มความมั่นใจของสังคมในด้านคุณภาพและมาตรฐานของคุณวุฒิที่บัณฑิตพึงมีหลังจากการสำเร็จการศึกษา อันได้แก่

- 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ethics and morals)
- 2) ด้านความรู้ (knowledge)
- 3) ด้านทักษะทางปัญญา (cognitive skills)
- 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (interpersonal skills and responsibility)
- 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (numerical, communication and information technology skills)

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ได้แก่

1.1 บัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ระหว่างปี 2549-2551 จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1.2 อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาบริหารธุรกิจจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1.3 ผู้ใช้บัณฑิต ที่เป็นหัวหน้างาน หรือผู้ที่มีหน้าที่ในการควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบัณฑิต ในองค์กรที่ว่าจ้างบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ระหว่างปี 2549-2551 จากสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวเข้าทำงาน

2. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่ บัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต ส่วนกลุ่มอาจารย์นั้น เนื่องจากมีจำนวนประชากรไม่มาก จึงได้เลือกที่จะทำการศึกษาจากประชากรทั้งหมด คือ จำนวน 262 คน

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบัณฑิต ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane เนื่องจากทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95 percent และยอมรับค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างได้ 5 percent ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 371 คน จากนั้นได้คำนวณหาจำนวนตัวอย่างที่ต้องการสุ่มในแต่ละสถาบันการศึกษา โดยวิธีการกำหนดสัดส่วนของจำนวนสมาชิกในแต่ละชั้นภูมิ (proportional stratified random sampling) เมื่อได้สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างแต่ละสถาบันการศึกษาแล้ว ผู้วิจัยได้คำนวณเพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยคิดอัตราการตอบกลับทางไปรษณีย์ร้อยละ 25 (ตุลย์, 2551) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 1,500 คน และทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) ตามสัดส่วนที่คำนวณได้แต่ละสถาบันการศึกษา ดังตารางที่ 1

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ใช้บัณฑิต เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ Cochran (1953) ซึ่งผู้วิจัยต้องการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 50 จากประชากรทั้งหมด ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 percent และยอมรับค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างได้ 5 percent ซึ่งจะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 385 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling)

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบัณฑิตบริหารธุรกิจ จำแนกตามสถานบันการศึกษา

(หน่วย: คน)

สถานบันการศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูล (หลังปิดเศษ)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1,702	125	500
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	1,443	106	430
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	1,411	104	420
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	487	36	150
รวม	5,043	371	1,500

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสังเคราะห์ตัวชี้วัดของคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตแต่ละด้านจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีจำนวน 3 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับบัณฑิต แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ และแบบสอบถามสำหรับผู้ใช้นักศึกษา โดยแบบสอบถามแต่ละชุด จะประกอบด้วย 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และ 2) ความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจ ซึ่งมีลักษณะ ของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ และหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม และค่าความสอดคล้องภายใน (internal consistency) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's alpha coefficient) โดยแบบสอบถามสำหรับบัณฑิต ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้ง

ฉบับเท่ากับ 0.933 ส่วนแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ และผู้ใช้นักศึกษา ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.959 และ 0.962 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (exploratory research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 15 พฤศจิกายน 2552 ถึง 15 มีนาคม 2553 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของบัณฑิต ผู้วิจัยได้ทำการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ จำนวน 1,500 ฉบับ ได้รับการตอบกลับและมีความสมบูรณ์ จำนวน 478 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 31.87 ส่วนของอาจารย์ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปมอบให้แก่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 262 ฉบับ ได้รับการตอบกลับและมีความ

ตารางที่ 2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม จำแนกตามรายด้าน

คุณภาพการศึกษาของบัณฑิต	ค่าความเชื่อมั่น		
	บัณฑิต	อาจารย์	ผู้ใช้นักศึกษา
1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม	0.762	0.896	0.817
2) ด้านความรู้	0.774	0.847	0.843
3) ด้านทักษะทางปัญญา	0.856	0.862	0.944
4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	0.794	0.881	0.857
5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	0.862	0.858	0.816
รวม	0.933	0.959	0.962

สมบูรณ์ จำนวน 91 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 34.73 และ ผู้ใช้บัณฑิต ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และการนำแบบสอบถามไปมอบให้แก่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 800 ฉบับ ได้รับการตอบกลับและมีความสมบูรณ์ จำนวน 387 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 48.38

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ แบ่งเป็น 2 ประเภทคือการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) และการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การทดสอบสมมติฐานการวิจัย กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้สถิติ one-way ANOVA ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากรที่มากกว่า 2 กลุ่ม และทำการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธี LSD (least significant difference)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบัณฑิต

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 478 ราย ในด้านเพศ สถาน การศึกษา ระยะเวลาที่สำเร็จการศึกษา ประเภท หน่วยงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และรายได้ พบว่า

บัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศ หญิง จำนวน 362 คน คิดเป็นร้อยละ 75.73 รองลงมา คือ เพศชาย จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 24.27 ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 33.89 รองลงมา คือ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 30.96 จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 24.69 และมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ คิดเป็นร้อยละ 10.46 โดยสำเร็จ

การศึกษามาแล้วเป็นระยะเวลา 1-2 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.81 รองลงมา คือ น้อยกว่า 1 ปี และมากกว่า 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.91 และ 31.28 ตามลำดับ

บัณฑิตส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน เอกชน คิดเป็นร้อยละ 90.55 รองลงมา คือ หน่วยงาน รัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 6.93 และหน่วยงานรัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 2.52 มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานใน ตำแหน่งงานปัจจุบัน น้อยกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.21 รองลงมา คือ 1-2 ปี และ มากกว่า 2 ปี คิดเป็น ร้อยละ 34.12 และ 18.67 ตามลำดับ และมีรายได้เฉลี่ย ต่อเดือน 15,000-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.49 รองลงมา คือ มากกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.89 และต่ำกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.62

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 91 ราย ในด้านเพศ อายุ การ ศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ สถาบันการศึกษา และ ประสบการณ์การสอน พบว่า

อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงและ เพศชายมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ 46 และ 44 คน คิด เป็นร้อยละ 51.11 และ 48.89 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 35-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.48 รองลงมา คือ น้อยกว่า 35 ปี และ 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.14 และ 16.67 ตามลำดับ สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญา เอก คิดเป็นร้อยละ 59.09 รองลงมา คือ ปริญญาโท คิด เป็นร้อยละ 40.91 อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทาง วิชาการ คิดเป็นร้อยละ 58.89 รองลงมา คือ ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ คิดเป็นร้อยละ 23.33 และ รอง ศาสตราจารย์ คิดเป็นร้อยละ 16.67 สอนประจำ ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 36.26 รอง ลงมา คือ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 27.47 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 23.08 และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คิดเป็นร้อยละ 13.19 มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็น ร้อยละ 27.27 รองลงมา คือ 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ

23.86 และ 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.73

1.3 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ใช้บัณฑิต

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 387 ราย ในด้านเพศ เพศหญิงจำนวน 194 และ เพศชายมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ 193 คน คิดเป็นร้อยละ 50.13 และ 49.87 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ทำงานในหน่วยงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 58.29 รองลงมา คือ หน่วยงานรัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 23.32 และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 18.39 มีตำแหน่งงาน คือ หัวหน้าแผนก/หัวหน้างาน/หัวหน้าฝ่าย คิดเป็นร้อยละ 46.44 รองลงมา คือ ผู้อำนวยการ/ผู้จัดการ คิดเป็นร้อยละ 24.27 และรองผู้อำนวยการ/รองผู้จัดการ คิดเป็นร้อยละ 12.66 และมีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.51 รองลงมา คือ 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.98 และ 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.02

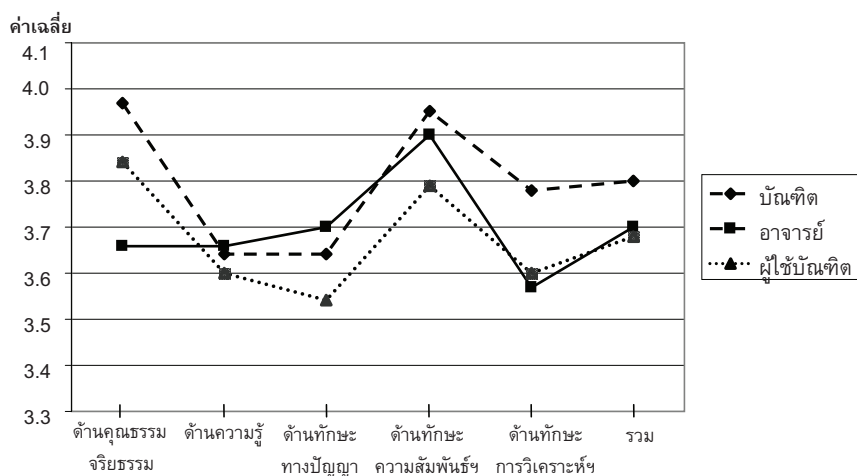
2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจ

คุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจ ใน

มุมมองของบัณฑิต อาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิต พบว่า ทั้งบัณฑิต อาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิต มีความคิดเห็นว่าคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตทุกๆ ด้าน อยู่ในระดับดี โดยบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิตต่างมีความคิดเห็นว่าด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบเป็น 2 มิติที่บัณฑิตบริหารธุรกิจมีมากเป็นอันดับแรก และอันดับที่สอง ตามลำดับ แต่ในส่วนของอาจารย์มีความคิดเห็นว่าบัณฑิตบริหารธุรกิจมีด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมากเป็นอันดับแรก และมีด้านทักษะทางปัญญาเป็นอันดับที่สอง แต่อาจารย์และผู้ใช้บัณฑิตต่างมีความคิดเห็นว่าบัณฑิตบริหารธุรกิจนั้นมีด้านความรู้มากเป็นอันดับที่สามเหมือนกัน

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ บัณฑิต อาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิต โดยพิจารณาจากมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังแสดงในตารางที่ 3

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ภาพรวมความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพการศึกษาของบัณฑิต มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัย

ภาพที่ 1 ความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจ จำแนกตามมุมมองและรายด้าน

สำคัญทางสถิติเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านความรู้ที่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างมุมมองของบัณฑิต อาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิต ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) ในด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์

ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านทักษะทางปัญญา ดังตารางที่ 4 – 7

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่า ภาพรวมด้านคุณธรรมจริยธรรม มีความแตกต่างกันในมุมมองระหว่างบัณฑิต อาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยบัณฑิตมีความคิดเห็นว่า ตนเองมีคุณธรรม

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของบัณฑิต อาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจ จำแนกตามรายด้าน

มิติ-รายการ	บัณฑิต (n = 478)		อาจารย์ (n = 91)		ผู้ใช้บัณฑิต (n = 387)		ค่า F
	$\bar{X}_1$	SD ₁	$\bar{X}_2$	SD ₂	$\bar{X}_3$	SD ₃	
1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	3.97	0.53	3.66	0.55	3.84	0.52	15.974*
2. ด้านความรู้	3.64	0.58	3.66	0.53	3.60	0.52	0.837
3. ด้านทักษะทางปัญญา	3.64	0.58	3.70	0.5	3.54	0.62	4.480*
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	3.95	0.52	3.90	0.52	3.79	0.53	9.746*
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.78	0.53	3.57	0.53	3.60	0.57	13.210*
รวม	3.80	0.42	3.70	0.43	3.68	0.47	8.333*

* p<.05

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของบัณฑิต อาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิต ที่มีต่อคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจ ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามรายข้อ

ด้านคุณธรรมจริยธรรม	บัณฑิต (n = 478)		อาจารย์ (n = 91)		ผู้ใช้บัณฑิต (n = 387)		LSD
	$\bar{X}_1$	SD ₁	$\bar{X}_2$	SD ₂	$\bar{X}_3$	SD ₃	
1. ความซื่อสัตย์	4.10	0.74	3.79	0.59	4.02	0.56	1,3 ≠ 2*
2. ความมีระเบียบวินัยปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ	3.84	0.73	3.53	0.72	3.83	0.65	1,3 ≠ 2*
3. ความตรงต่อเวลา	3.83	0.77	3.36	0.77	3.74	0.76	1,3 ≠ 2*
4. ความเสียสละและอุทิศตน	3.94	0.72	3.69	0.73	3.70	0.74	1 ≠ 2,3*
5. การให้ความร่วมมือกับผู้อื่น	4.16	0.68	3.94	0.59	3.94	0.63	1 ≠ 2,3*
รวม	3.97	0.53	3.66	0.55	3.84	0.52	1 ≠ 3 ≠ 2*

* p < .05

จริยธรรมมากกว่าความคิดเห็นของอาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจในเรื่องความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัยปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ และความตรงต่อเวลา ต่ำกว่าความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต และแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนบัณฑิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจในเรื่องความเสียสละและอุทิศตน และการให้ความร่วมมือกับผู้อื่น สูงกว่าความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ใช้บัณฑิต และแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ด้านทักษะทางปัญญา พบว่า ภาพรวมด้านทักษะทางปัญญา มีความ

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของบัณฑิตอาจารย์และผู้ใช้บัณฑิต ที่มีต่อคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจ ด้านทักษะทางปัญญาจําแนกตามรายข้อ

ด้านทักษะทางปัญญา	บัณฑิต (n = 478)		อาจารย์ (n = 91)		ผู้ใช้บัณฑิต (n = 387)		LSD
	$\bar{X}_1$	SD ₁	$\bar{X}_2$	SD ₂	$\bar{X}_3$	SD ₃	
1. ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้	3.75	0.71	3.77	0.62	3.68	0.71	-
2. ความสามารถในการนำความรู้ตามหลักวิชาการเดิมมาผสมผสานกับวิชาการใหม่	3.61	0.73	3.63	0.71	3.55	0.77	-
3. ความสามารถในการบริหารงาน	3.61	0.70	3.57	0.67	3.49	0.70	1 ≠ 3*
4. ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ผลงานใหม่	3.54	0.79	3.80	0.57	3.47	0.81	2 ≠ 1,3*
5. ความสามารถในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.68	0.74	3.70	0.69	3.48	0.75	1,2 ≠ 3*
รวม	3.64	0.58	3.70	0.50	3.54	0.62	1,2 ≠ 3*

* p < .05

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของบัณฑิตอาจารย์และผู้ใช้บัณฑิต ที่มีต่อคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบจําแนกตามรายข้อ

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	บัณฑิต (n = 478)		อาจารย์ (n = 91)		ผู้ใช้บัณฑิต (n = 387)		LSD
	$\bar{X}_1$	SD ₁	$\bar{X}_2$	SD ₂	$\bar{X}_3$	SD ₃	
1. ความมีมนุษยสัมพันธ์	4.10	0.72	4.18	0.61	4.00	0.67	1,2 ≠ 3*
2. ความเป็นผู้นำ	3.71	0.75	3.69	0.66	3.54	0.75	1 ≠ 3*
3. ความเป็นผู้ตาม	3.74	0.70	3.91	0.69	3.64	0.69	2 ≠ 1 ≠ 3*
4. ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน	3.94	0.71	3.80	0.70	3.82	0.68	1 ≠ 3*
5. ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	4.27	0.67	3.92	0.67	3.98	0.68	1 ≠ 2,3*
รวม	3.95	0.52	3.90	0.52	3.79	0.53	1 ≠ 3*

* p < .05

แตกต่างกันในมุมมองระหว่างบัณฑิต อาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นว่า บัณฑิตมีทักษะทางปัญญาดำกว่าความคิดเห็นของบัณฑิตและอาจารย์ และแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจในเรื่องความสามารถในการบริหารงาน ต่ำกว่าความคิดเห็นของบัณฑิต และแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตในเรื่องความสามารถในการตัดสินใจ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่ำกว่าความคิดเห็นของบัณฑิตและอาจารย์ และแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจในเรื่องความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ผลงานใหม่ สูงกว่าความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต และแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ด้านทักษะความ

สัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ พบว่า ภาพรวมด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นว่าบัณฑิตมีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบต่ำกว่าความคิดเห็นของบัณฑิต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจในเรื่องความเป็นผู้นำ และความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานสูงกว่าความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต และแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย สูงกว่าความคิดเห็นของอาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิต และแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ผู้ใช้บัณฑิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจในเรื่องความมีมนุษยสัมพันธ์ ต่ำกว่าความคิดเห็นของอาจารย์และบัณฑิต และแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความเป็นผู้ตามมีความแตกต่าง

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของบัณฑิต อาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิต ที่มีต่อคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจ ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จำแนกตามรายข้อ

ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	บัณฑิต (n = 478)		อาจารย์ (n = 91)		ผู้ใช้บัณฑิต (n = 387)		LSD
	$\bar{X}_1$	SD ₁	$\bar{X}_2$	SD ₂	$\bar{X}_3$	SD ₃	
1. ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ และ จับประเด็นปัญหาได้	3.86	0.69	3.68	0.68	3.59	0.73	1 ≠ 2,3*
2. ความสามารถในการใช้ภาษาไทย	3.87	0.83	3.59	0.83	3.85	0.70	1,3 ≠ 2*
3. ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ	3.60	0.80	3.18	0.75	3.26	0.80	1 ≠ 2,3*
4. ความสามารถในการสรุปประเด็น และ นำเสนอได้อย่างเหมาะสม	3.75	0.70	3.51	0.64	3.49	0.74	1 ≠ 2,3*
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีช่วยใน การปฏิบัติงาน	3.80	0.81	3.87	0.69	3.81	0.76	-
รวม	3.78	0.53	3.57	0.53	3.60	0.57	1 ≠ 2,3*

* p < .05

กันระหว่าง 3 กลุ่ม โดยอาจารย์มีความคิดเห็นสูงกว่าความคิดเห็นของบัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ภาพรวม ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็น โดยบัณฑิตมีความคิดเห็นว่าคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจในเรื่องความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และจับประเด็นปัญหาได้ ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ และความสามารถในการสรุปประเด็นและนำเสนอได้อย่างเหมาะสม สูงกว่าความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ใช้บัณฑิต และแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจในเรื่องความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และจับประเด็นปัญหาได้ ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ และความสามารถในการสรุปประเด็นและนำเสนอได้อย่างเหมาะสม สูงกว่าความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ใช้บัณฑิต และแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจในเรื่องความสามารถในการใช้ภาษาไทย ต่ำกว่าความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต และแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นระหว่างบัณฑิต อาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิตเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจโดยการพิจารณาจากมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตทั้ง 5 ด้าน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจทั้งในมุมมองของบัณฑิต อาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิตนั้นอยู่ในระดับเดียวกัน คือ อยู่ในระดับดี

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของบัณฑิต อาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิต พบว่า

โดยภาพรวม และรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยบัณฑิตมีความคิดเห็นว่าคุณภาพการศึกษาในด้านต่างๆ มากกว่าความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต และอาจารย์

ส่วนผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตแตกต่างจากความคิดเห็นของอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นว่าคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจในเรื่องความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และจับประเด็นปัญหาได้ ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ และความสามารถในการสรุปประเด็นและนำเสนอได้อย่างเหมาะสม สูงกว่าความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ใช้บัณฑิต และแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจในเรื่องความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และจับประเด็นปัญหาได้ ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ และความสามารถในการสรุปประเด็นและนำเสนอได้อย่างเหมาะสม สูงกว่าความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ใช้บัณฑิต และแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจในเรื่องความสามารถในการใช้ภาษาไทย ต่ำกว่าความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต และแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อย่างไรก็ตาม ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตแตกต่างจากความคิดเห็นของอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านทักษะทางปัญญา โดยผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นว่าคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจในเรื่องความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และจับประเด็นปัญหาได้ ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ และความสามารถในการสรุปประเด็นและนำเสนอได้อย่างเหมาะสม สูงกว่าความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ใช้บัณฑิต และแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ถือว่ามีความท้าทายในด้านอื่นๆ แต่ในสถานการณ์การปฏิบัติงานจริง มีปัจจัยหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานของบริษัท ทำให้บริษัทไม่สามารถนำความรู้ที่มีมาใช้ได้อย่างเหมาะสมจึงทำให้ผู้ใช้บัณฑิตมองว่าบริษัทยังคงมีทักษะทางปัญญาน้อยกว่าที่อาจารย์มองบริษัท สอดคล้องกับงานวิจัยของ Duoc and Metzger (2007) ที่พบว่า นายจ้างให้ความสำคัญต่อความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้มากกว่าด้านอื่นๆ โดยกลุ่มนายจ้างมีความคิดเห็นว่า บัณฑิตมีความรอบรู้ในเชิงทฤษฎี แต่ไม่สามารถนำทฤษฎีนั้นมาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์การทำงานจริงได้ ซึ่งให้เห็นว่าความรู้ทางวิชาการที่บัณฑิตได้รับจากการศึกษามีเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน แต่สิ่งที่ต้องการมากที่สุดในการสถานการณ์การทำงานจริง คือ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้

ดังนั้น คุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจ ทั้งในมุมมองของบริษัท และอาจารย์เป็นมุมมองที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการศึกษา ในขณะที่มุมมองของผู้ใช้บัณฑิตนั้นเป็นมุมมองจากผู้ให้ผลผลิตทางการศึกษา ซึ่งเมื่อพิจารณาจากมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้กำหนดไว้ พบว่าคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตบริหารธุรกิจ ทั้งในด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ควรส่งเสริมให้ดีขึ้นกว่านี้อีก ส่วนสิ่งสำคัญที่ควรพัฒนาเป็นอย่างยิ่ง ได้แก่ ด้านทักษะทางปัญญาด้านความรู้ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ใช้บัณฑิตยังมองว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาบริหารธุรกิจนั้น มีด้านทักษะทางปัญญา และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศยังไม่ดีเท่าที่ควร จึงควรให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะดังกล่าวเป็นสำคัญ

ข้อจำกัดในการวิจัย

ข้อจำกัดในการวิจัยครั้งนี้ เกี่ยวกับการเก็บข้อมูลจากอาจารย์ผู้สอน โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งในการเก็บข้อมูลจากอาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาบริหารธุรกิจจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวนทั้งหมด 262 คนนั้น ไม่อาจทำได้ครบตามจำนวน เนื่องจากอาจารย์บางคนมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบมาก จำนวนอาจารย์บางมหาวิทยาลัยน้อยกว่าจำนวนที่แจ้งในตอนแรก หรืออาจารย์บางคนจากบางมหาวิทยาลัยต้องการให้ผู้วิจัยไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง จากเหตุผลหลายๆ ประการ ทำให้สามารถเก็บแบบสอบถามได้เพียง 91 คน (คิดเป็นร้อยละ 34.73)

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งเน้นการศึกษาเรื่องคุณภาพการศึกษาของบัณฑิต เนื่องจากบัณฑิตเป็นผลผลิตทางการศึกษาที่สำคัญประการหนึ่ง กล่าวคือบัณฑิตเป็นผลสำเร็จที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดกระบวนการจัดการศึกษา ดังนั้น คุณภาพการศึกษาของบัณฑิตเป็นตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงควมมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการจัดการศึกษา แต่เมื่อพิจารณาคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตจากการประเมินมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตทั้ง 5 ด้านพบว่า การศึกษาในสาขาวิชาบริหารธุรกิจนั้นควรพัฒนาบัณฑิตในด้านทักษะทางปัญญา ด้านความรู้ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้มากยิ่งขึ้น

ดังนั้น สถาบันการศึกษาควรให้ความสำคัญกับรายวิชาที่ช่วยเสริมสร้างทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ให้มากขึ้น ควบคู่กับความรู้และเทคนิคในการสอนตลอดจนการส่งเสริมระบบการศึกษาแบบสหกิจศึกษา (co-operative education) ให้มากยิ่งขึ้น โดยอาจจะจัด

ให้เป็นส่วนหนึ่งของการสำเร็จการศึกษาของนิสิตนักศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากระบบการศึกษาแบบสหกิจศึกษาเป็นระบบการศึกษาที่เน้นการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ หรือการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานเพื่อให้บัณฑิตได้เรียนรู้ประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริง อันจะเป็นการฝึกการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิชาการและเสริมสร้างทักษะทางวิชาชีพให้แก่บัณฑิตนักศึกษา รวมทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ระบบการทำงานของบริษัทก่อนสำเร็จการศึกษา ซึ่งจะทำได้บัณฑิตที่มีคุณภาพตามที่ตลาดแรงงานต้องการ

นอกจากนี้ สถาบันการศึกษาควรมีการปรับปรุงเพิ่มรายวิชาภาษาอังกฤษเข้าไปในหลักสูตรให้มากขึ้น โดยเฉพาะภาษาอังกฤษเพื่อธุรกิจและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารรวมทั้งควรมีการส่งเสริมการเรียนรู้ การสอนภาษาต่างประเทศให้มากยิ่งขึ้น และควรเปิดโอกาสให้หน่วยงานธุรกิจ ทั้งภาครัฐและเอกชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการศึกษา โดยจัดให้มีช่องทางการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือข้อมูลระหว่างบุคลากรทางการศึกษากับภาคธุรกิจ เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

สำหรับผู้ใช้นักศึกษา หรือหัวหน้างานของบริษัท ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการศึกษาโดยเปิดโอกาสให้แก่บุคลากรทางวิชาการ ทั้งอาจารย์และนิสิตนักศึกษาได้ศึกษาดูงานในหน่วยงานธุรกิจหรือการให้ความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา เพื่อให้หลักสูตรการศึกษามีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ตุลย์ ฌ ราชดำเนิน. 2551. “GPA และงบประมาณ.” *ข่าวสด*, (3 มีนาคม 2551): 29.

สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ (สวร.). 2548. *เรียนรู้...สู่คุณภาพสถานศึกษา*. อ้างถึงใน สถาบันวิจัย

และพัฒนาการเรียนรู้(สวร.). 2551. *ตัวชี้วัดคุณภาพในโรงเรียน*. (โครงการระบบดี โรงเรียนมีคุณภาพ).

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.). 2551. *รายงานการศึกษาภาวะการหางานทำของบัณฑิต ปี พ.ศ. 2547-2548*. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.

_____. 2552ก. *รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ “2552 ปีแห่งคุณภาพการอุดมศึกษาไทย.”*

_____. 2552ข. *เกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มมหาวิทยาลัย/สถาบัน*. Retrieved September 22, 2009, from www.mua.go.th/~budget/doc/group52.doc

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2550. *รายงานการสังเคราะห์สภาวะการณ์ และปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาไทย*. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิ.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.

Cochran, W. G. 1953. *Sampling Techniques*. New York: John Wiley & Sons, Inc.

Duoc, T. Q. and C. Metzger. 2007. “Quality of Business Graduates in Vietnamese Institutions: Multiple Perspectives.” *Journal of Management Development*, 26(7): 629-643.

Louw, L., J. K. Bosch, and D. J. L. Venter. 2001. “Quality Perceptions of MBA Courses and Required Management Competencies.” *Quality Assurance in Education*, 9(2): 72-79.

Owlia, M. S., and E. M. Aspinwall. 1996. “A Framework for The Dimensions of Quality in Higher Education.” *Quality Assurance in Education*, 4 (2): 12-20.

Srikanthan, G. and J. Dalrymple. 2003. “Developing Alternative Perspectives for Quality in Higher Education.” *International Journal of Educational Management*, 17 (3): 126-136.

Tay, A. 2001. “Management’s Perception of MBA Graduates in Malaysia.” *Journal of Management Development*, 20(3): 258-274.